

หลักสูตรอบรม การเรียนรู้ประสบการณ์การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ โครงการร้อยใจรักษ์
หลักสูตรที่ 1 รุ่นที่ 1/19 วันที่ 16 – 17 มกราคม 2562 ผู้เข้าร่วมอบรม 64 คน
จาก ทต.เมืองงาย อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่

อปท. เรียนรู้ สู่การพัฒนา

การเรียนรู้ประสบการณ์การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ

นายนิคม ศิริสิงห์สังชัย ที่ปรึกษามูลนิธิปิดทองหลังพระฯ

กล่าวต้อนรับ หน่วยงานราชการอำเภอ ผู้บริหารท้องถิ่น ส.อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน จากพื้นที่ ทต.เมืองงาย อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ ที่ได้เข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในโครงการร้อยใจรักษ์

1. ความเป็นมาของโครงการร้อยใจรักษ์ ซึ่งมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ เข้ามาดำเนินการ ในหมู่บ้านห้วยส้าน และหมู่บ้านข้างเคียงที่มีปัญหาเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยใช้ แนวทางการพัฒนาทางเลือก เพื่อสร้างโอกาสในการปรับเปลี่ยนชีวิตจากการเกี่ยวข้องกับยาเสพติด มาเป็นอาชีพที่สุจริต

2. ความเป็นมาของหลักสูตรการอบรม รัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการร้อยใจรักษ์ มีพลอากาศเอกประจิน จั่นตอง รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นประธาน คณะกรรมการ มีนโยบายให้ขยายผลโครงการฯ ไปสู่พื้นที่อำเภอชายแดนใน 4 จังหวัด คือ เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน และพะเยา จำนวน 19 อำเภอ โดยมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ มาจัดการอบรมให้
3. สิ่งที่คาดหวังในการอบรม คือ การมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนจากทุกคน และการนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองอย่างเหมาะสมกับชุมชน เพื่อแก้ปัญหา และพัฒนาคุณภาพชีวิต

หลักการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน

โดย นายพงษ์พัฒน์ เพิ่มการ เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์

ได้บรรยายให้ความรู้แก่ผู้เข้าอบรมในเรื่องการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน มีสาระสำคัญ คือ

1. การพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง โดยดูทั้งในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้โอกาสและทางเลือกที่ดี ให้ชาวบ้านสามารถช่วยเหลือตัวเองและอยู่กับชุมชนได้
2. การพัฒนาตามลำดับขั้น ซึ่งมี 3 ระยะ คือ ขั้นอยู่รอด จากการมีข้าวกินตลอดปี สามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและไม่สร้างหนี้เพิ่ม ขั้นพอเพียง คือมีรายได้มั่นคงสามารถเพิ่มผลผลิตได้ และขั้นยั่งยืน ได้แก่การมีเงินออม มีการรวมกลุ่มและพึ่งพาตนเองได้
3. การพัฒนาเชิงพื้นที่ คือ การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติ ตลอด : ทั้งกระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ โครงการร้อยใจรักษ์มีการสำรวจข้อมูลจริงร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ การคืนข้อมูลเพื่อให้ชาวบ้านรู้สาเหตุของปัญหาของตนเอง และประเมินความพร้อมของชาวบ้านในการสละแรงงาน
4. การวัดผลการพัฒนาที่ชาวบ้านได้อะไร โดยดูจากผลการพัฒนาเชิงพื้นที่ในแต่ละมิติ ที่ทำให้ผลผลิตของชาวบ้านเพิ่มขึ้นและนำไปสู่การสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การพัฒนาระบบน้ำ

เรียนรู้การบริหารจัดการน้ำ การกักเก็บน้ำโดยใช้อ่างพวงซอยซีเมนต์ (Soil Cement) การปล่อยลงไปที่แปลงเกษตรด้วยระบบกาลักน้ำ การพัฒนาระบบน้ำใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีการประชุม และชาวบ้านต้องสละแรงงาน โดยที่โครงการฯ ออกค่าวัสดุอุปกรณ์ให้

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรม และวิทยากร

ถาม : อ่างพวงพลาสติก มีอายุการใช้งานนานหรือไม่?

ตอบ : อ่างพวงพลาสติกจะมีอายุการใช้งาน ประมาณ 25-30 ปี

ถาม : มีปัญหาเกี่ยวกับการไม่จ่ายค่าน้ำตามมิเตอร์ที่ติดตั้งหรือไม่?

ตอบ : ไม่มี เนื่องจากเข็มนาฬิกาและมิเตอร์ปรับ

ถาม : หากอยากทำบ่อซอยซีเมนต์สามารถทำได้ไหม

ตอบ : สามารถทำได้ แต่ต้องคำนึงถึงแหล่งน้ำด้วย

ถาม : มีวิธีการล้างบ่อน้ำอย่างไร

ตอบ : ใช้ระบบการลั่นน้ำออกจนบ่อแห้ง

ถาม : การทำบ่อซอยซีเมนต์พอเวลานานไปจะมีโอกาสรั่วไหม

ตอบ : ไม่มีโอกาส แต่ถ้าแผ่นดินไหวอาจจะเกิดขึ้นได้

ถาม : ถ้าหากไม่ใช้หั่วกะโหลกในการลั่นน้ำมีวิธีการอื่นใดที่สามารถทำได้บ้าง

ตอบ : ใช้ถุงพลาสติกอุดท่อด้านล่างแล้วเทน้ำเข้าปากท่อเพื่อให้ถุงพลาสติกแตก

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรม และวิทยากร (ต่อ)

ชุมชนประสบปัญหาด้านการจัดการน้ำจากพื้นที่ทำการเกษตร โดยแหล่งน้ำอยู่ในเขตป่าอนุรักษ์ ซึ่งไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของภาครัฐที่รับผิดชอบ ทำให้ชาวบ้านทำการขุดแหล่งน้ำในเขตป่าอนุรักษ์เพื่อมาใช้ในการเกษตร ดังนั้น จึงมีความต้องการให้โครงการร้อยใจรักษ์เข้ามามีส่วนช่วยในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 เกษตรพอเพียง พืชระยะยาวไม้ผล

เรียนรู้การปลูกไม้ผลระยะยาว เช่น เงาะ ทุเรียน ส้ม กาแฟ มะม่วง กล้วย ส้มโอ ฯลฯ โดยไล่ระดับตามความต้องการน้ำของพืช และความสูงของพื้นที่ เพื่อแก้ปัญหาผลผลิตของชาวบ้านและสร้างรายได้ เป็นการจัดการแบบองค์รวม แบ่งพื้นที่เป็นป่าอนุรักษ์ ป่าใช้สอย เนินเขา ที่ดอน และที่นา นอกจากนี้พัฒนาต่อยอดไม้ผลเดิมในพื้นที่ ได้แก่ พัฒนาคุณภาพมะม่วงน้ำดอกไม้เพื่อการส่งออก CP และดอยคำ เป็นแหล่งตลาดรับซื้อ

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรม และวิทยากร

ถาม : โครงการฯ มีวิธีการแปรรูปมะม่วงอย่างไรบ้าง

ตอบ : นำมะม่วงไปกวน และทำมะม่วงแช่อิ่ม

ถาม : ทำไมในพื้นที่ถึงปลูกเฉพาะกาแฟโรบัสต้า

ตอบ : สามารถปลูกบนความสูงจากระดับน้ำทะเล 500 เมตร แต่ราบีก้า ต้องปลูกบนความสูงจากระดับน้ำทะเล 800 เมตร ขึ้นไป

ถาม : มีปัญหาตลาดของผลผลิตมะม่วงมหาชนกไหม

ตอบ : ไม่มีปัญหาเนื่องจาก โครงการฯ ให้ CP เข้ามารับเป็นแหล่งตลาดรับซื้อ

ถาม : จำเป็นต้องตัดเปลี่ยนยอดมะม่วงไหม

ตอบ : จำเป็น เพราะลดต้นทุนและเพื่อผลผลิตที่เพิ่มขึ้น

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 ความมั่นคงทางอาหาร ข้าว พืชอายุสั้น 1 ไร่ 1 แสน

การเพิ่มผลผลิตข้าว ข้าวพันธุ์อีโต้ เป็นพันธุ์ท้องถิ่น โดยใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว จาก 600 กิโลกรัม/ไร่ เป็น 800 - 1,000 กิโลกรัม/ไร่ และทำการเกษตรผสมผสานแบบครบวงจร (1 ไร่ 1 แสน) เป้าหมายคือ อยากรู้ให้คนที่ไม่มีพื้นที่ทำกินมาทดลองทำแปลงเกษตรผสมผสาน มีการปรับปรุงดินด้วยการห่มดิน และ ปลูกพืชสลับหมุนเวียนกัน ทั้งพืชระยะสั้น ระยะยาว และปศุสัตว์

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรม และวิทยากร

ถาม : 1 ไร่ 1 แสน หมายความว่าอย่างไร

ตอบ : การเก็บออม การประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ปลูกพืชแบบหมุนเวียน ช่วยลดภาระในการใช้จ่ายในครัวเรือน ควบคู่กับองค์ความรู้และการจัดการระบบปศุสัตว์ร่วมด้วย

ถาม : มีวิธีการในการกำจัดหญ้าในแปลงนาข้าว โดยไม่ใช้สารเคมี

ตอบ : ใช้แรงงานคน ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการปลูกอีกด้วย

ถาม : มีวิธีการทดแทนการใช้สารเคมีในแปลงผักได้บ้าง

ตอบ : ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ช่วยลดค่าใช้จ่าย และปลอดภัยต่อผู้บริโภค

ถาม : ปุ๋ยอินทรีย์ดีหรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบกับปุ๋ยเคมี?

ตอบ : การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ที่ผ่านการหมักจะมีประสิทธิภาพที่สูงกว่าการใช้สารเคมีและเห็นผลเร็วกว่า 1 สัปดาห์

ถาม : ปุ๋ยอินทรีย์ ใช้ระยะเวลาเห็นผลนานหรือไม่

ตอบ : เห็นผลประมาณ 2-3 ครั้งหลังการใช้งาน

ถาม : มีวิธีการอย่างไรให้ผลผลิตข้าวเพิ่มมากขึ้น

ตอบ : การใช้ปุ๋ยหมักจากขี้วัว ปุ๋ยยูเรีย ไตรโครเดอร์มาและบิวเวอเรีย

ฐานการเรียนรู้ที่ 4 การทำปุ๋ยสัตว์

การส่งเสริมปุ๋ยสัตว์ เริ่มจากการสำรวจความต้องการของชุมชนว่าต้องการเลี้ยงสัตว์ประเภทใด การส่งเสริมประกอบด้วย สนับสนุนพันธุ์สัตว์ให้แก่ชุมชน ได้แก่ ไก่ดำภูพาน เป็ดกากีแคมเบลล์ ส่งเสริมกองทุนอาหารสัตว์ โดยถ่ายทอดความรู้การทำอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนค่าอาหาร กองทุนวัคซีนให้ชาวบ้านทำวัคซีนเองเพื่อลดปริมาณการตายของสัตว์

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรม และวิทยากร

ถาม : แหล่งที่สามารถซื้อพันธุ์ไก่ดำ

ตอบ : รับซื้อมาจากจังหวัดสกลนคร หากต้องการในพื้นที่โครงการสามารถสอบถามซื้อจากชาวบ้านที่เพาะเลี้ยงได้

ถาม : อัตราการออกไข่ของเป็ดพันธุ์กากีแคมเบล

ตอบ : ประมาณ 280 ฟอง/ตัว/ปี

ถาม : แม่พันธุ์หมูสามารถออกลูกได้เท่าไร

ตอบ : แม่พันธุ์ 1 ตัว โดยเฉลี่ยออกลูกได้ 9 ตัว

ถาม : เพราะเหตุใดถึงใช้หญ้าเนเปียร์ เป็นอาหารสัตว์

ตอบ : หญ้าเนเปียร์มีโปรตีนสูงมากถึง 14% สามารถนำไปใช้เป็นอาหารสัตว์อื่น ๆ ได้อีกด้วย

ถาม : วัคซีนไก่ใช้วัคซีนอะไร

ตอบ : วัคซีนนิวคาสเซิลหลอดลมอักเสบ

ถาม : จุดเด่นของ ไก่ดำพันธุ์ภูพาน

ตอบ : การเจริญเติบโตอย่างชัดเจน เลี้ยงง่าย ให้ผลผลิตเร็ว

แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

นายพงษ์พัฒน์ เพิ่มการ เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ได้แนะนำผู้ที่ได้รับบำบัดและกลุ่มชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบ ได้แก่ นายพรศักดิ์ ชาวบ้านที่เป็นผู้เสพยาและผู้ค้า และนายส่องแสง ผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด อาสาทำดีรุ่นที่ 1 ได้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ดังนี้

นายพรศักดิ์ : ผมเป็นคนห่วยसान มีภรรยาเป็นน้องสาวของเล้าตา มีอาชีพทำสวน ค้าขายปกติ และการทำเกษตรรายได้จากการทำค่อนช้างได้น้อย ซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้หันมาค้ายา เริ่มจากเป็นผู้เสพ ในสมัยนั้นการที่เดินทางไปโรงพยาบาลก็ต้องเดินทางไกล และไม่มีเงินรักษา เขาจึงนำเอาฝิ่นมาใช้รักษาแทนโดยการสูบ จากนั้นเสพยาเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนติด และพอตัวเองเสพยาติดฝิ่นแล้ว ก็เริ่มเป็นผู้ค้าต่อโดยการขายให้นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยว เช่น ขายนํ้าอัดลมขวด 3 บาท ถ้ามีสารเสพติดผสมก็จะขวดละ 10 บาท หลังจากนั้น ก็เริ่มขยายวงกว้างไปจนกลายเป็นผู้ค้ารายใหญ่ในหมู่บ้าน และหลังจากนั้นก็ถูกจับตัวนำไปบำบัดยา พอบำบัดเสร็จ ก็กลับมาทำอีกซ้ำเหมือนเดิม พอเมื่อโครงการฯ เข้ามาจึงคิดที่จะอยากเลิก อยากเป็นคนดีและอยากมีชีวิตที่ดีขึ้นไม่ต้องหลบซ่อนอีกต่อไป

นายส่องแสง : สาเหตุที่ติดยา เริ่มจากเสพยาตามพ่อ เคยถูกจับติดคุก 2 ปี 6 เดือน ข้อหาครอบครองยาบ้า 25 เม็ด และเคยฆ่าตัวตายเพราะความกดดันจากญาติ โดยกินยาฆ่าแมลง ยาฆ่าหญ้า แต่รอดมาได้ เมื่อโครงการฯ เข้ามาจึงสมัครใจเข้าร่วมเป็นอาสาทำดี จุดเปลี่ยนที่อยากจะเลิกจริงเพราะอยากเปลี่ยนแปลงตัวเอง และอยากจะทำความดี ตอนนี้เข้ามาทำงานเป็นลูกจ้างโครงการ ชีวิตเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

คำถามจากผู้เข้าร่วม

จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ถาม : มีความคิดที่จะเลิกเสพยาจริง ๆ ตอนอายุเท่าไร

ตอบ : ประมาณ 20 ปี แต่เลิกได้จริง ๆ เมื่อ 3-4 เดือนก่อน

ถาม : หากมีเยาวชนเสพยาอยู่จะบอกพวกเขาอย่างไร

ตอบ : เลิกเสพยา เพราะมันจะตัดโอกาสหลายๆ อย่าง สังคมไม่ยอมรับ

ถาม : มีเพื่อน ครอบครัว คนรอบข้างยังชักชวนอยู่ไหม

ตอบ : มี แต่ไม่อยากกลับไปทำอีก

ถาม : ปัจจุบันมีความคิดหรือจิตใต้สำนึก ที่ทำให้กลับไปเสพยาบ้างหรือไม่

ตอบ : ไม่ และมั่นใจว่าสามารถเลิกได้แล้ว

ถาม : อาการตอนเสพยารู้สึกอย่างไร

ตอบ : จะมีจะง่วง ชี้เกียจ ร่างกายอ่อนเพลีย หากเสพมากจะง่วง ไม่มีแรง แต่หากพอดีจะขยัน พอเสพเยอะๆ ก็จะต้องยา ต้องเพิ่มปริมาณยาในการเสพเรื่อย ๆ

ถาม : คิดอย่างไรถึงอยากเลิกเสพ

ตอบ : ความรู้สึกทรมานจึงไม่อยากเสพ และอยากมีอาชีพ หากยังเสพอยู่ก็ไม่มีใครอยากจ้างงาน

ถาม : ตลอด 20 ปี ในการคลุกคลีกับการเสพยาเสพติด คิดว่ามีคนอื่นกล้าที่จะเลิกเสพแบบนี้ไหม

ตอบ : น้อย และอยู่ที่ว่าสามารถทนความเจ็บปวดได้มากแค่ไหน เพราะสิ่งแวดล้อมมันบังคับให้กลับไปเสพเช่นเดิม

ถาม : แשרประสบการณ์ในการอยู่ในเรือนจำ

ตอบ : สภาพความเป็นอยู่นั้นแออัด มีเครือข่ายเพิ่มขึ้น เพราะในคุกมีการเสพการค้าขายอยู่ จึงทำให้คนที่ติดคุกส่วนใหญ่กลับมาเสพอีก

ถาม : ก่อนที่จะมีการจับกุมผู้ค้ารายใหญ่ อย่างงเช่นบุคคลภายนอกสามารถเข้าไปในหมู่บ้านได้หรือไม่

ตอบ : ได้ แต่ยากลำบาก เพราะด้วยความเข้มงวดของผู้มีอิทธิพล หากพบความผิดปกติก็จะจัดการด้วยความเด็ดขาด

บทบาทของภาคราชการ การดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์

นายไมตรี ดวงใจ ปลัดอำเภอแม่เมาะ และนายสุรพันธ์ สุจาศิริวงศ์ ผู้ใหญ่บ้านเมืองงามใต้ ได้เล่าประสบการณ์การร่วมทำงานกับโครงการร้อยใจรักษ์ โดยเฉพาะบทบาทของหน่วยงานราชการ ทหาร และฝ่ายปกครอง ที่เข้าร่วมกับโครงการฯ ชั้นแรก คือศึกษาพื้นที่ สำรวจข้อมูลเศรษฐกิจสังคม และคืนข้อมูลให้ชุมชน เพื่อให้ชุมชนได้ทราบปัญหาจากการสำรวจ ปัญหาที่ชุมชนสะท้อนกันมากคือ โครงสร้างพื้นฐาน ปัญหาอาชีพ และไม่มีสุขภาพ กิจกรรมแรกที่ทำคือการพัฒนาระบบน้ำ โดยชาวบ้านออกแรงมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ นำวัสดุอุปกรณ์มาให้ นอกจากนี้ ฝ่ายปกครองได้ร่วมกันประชุมเพื่อฟื้นฟูให้เกษตรกรมีหมู่บ้านใช้บังคับได้ โดยชุมชนร่วมกันกำหนดและดูแลกันเอง ซึ่งต่อมานายอำเภอแม่เมาะได้มีข้อสั่งการให้นำแนวทางนี้ไปขยายผลให้ครอบคลุมทั้งอำเภอ ในเรื่องปัญหายาเสพติด ได้ร่วมกับทุกหน่วยงานในการคัดกรองผู้เสพเพื่อเข้าสู่การบำบัดในโครงการอาสาทำดี ซึ่งเป็นการบำบัดด้วยความสมัครใจ 60 วัน ระหว่างนั้นจะฝึกอาชีพและมีค่าแรงให้ หากตรวจปัสสาวะแล้วไม่พบก็จะได้รับค่าแรงและปล่อยกลับบ้าน

ซึ่งพระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ได้มาตรวจเยี่ยมให้กำลังใจ และพระราชทานค่าแรงให้ เมื่อทำโครงการอาสาทำดีแล้ว ก็มีโครงการล้างบ้านล้างใจ เพื่อมีให้อาสาทำดีที่กลับบ้านไปแล้ว ไปพบกับสภาพแวดล้อมเดิม ๆ ซึ่งจะทำให้หันไปเสพยาอีก

คำถามจากผู้เข้าร่วม

การดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์ในมุมมองของราชการ

ประเด็นแลกเปลี่ยน สถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่ตำบลเมืองงาย เป็นอย่างไรบ้าง

นายสิทธิพงศ์ หล่อธาร กำนันตำบลเมืองงาย : สถานการณ์ของ ตำบลเมืองงาย มีชาติพันธุ์ลาหู่ มูเซอ และลีซอ อาศัยอยู่ในพื้นที่ จำนวน 2 หมู่บ้าน มีการปลูกฝิ่นในพื้นที่เขา ส่วนพื้นราบมี สถานการณ์ ดังนี้

1. มีผู้ติดสารเสพติด เคยส่งไปบำบัด เมื่อออกมาเจอสภาพแวดล้อม เดิมก็กลับมาเสพติด เป็นวงจรแบบนี้ ซึ่งเป็นคนเดิม ๆ และไม่รู้จะทำ อย่างไร นอกจากป้องกันไม่ให้คนกลุ่มใหม่ เด็กเยาวชน เข้าไปยุ่ง เกี่ยวกับยาเสพติด

2. การทะเลาะวิวาท เมื่อมีเทศกาลประจําหมู่บ้าน เราไม่สามารถ ควบคุมได้ เพราะกลุ่มชาติพันธุ์จะมารวมตัวกันเป็นจำนวนมาก และมีเรื่องทะเลาะวิวาทกับเยาวชนในพื้นที่ราบ

นายไมตรี ดวงใจ ปลัดอำเภอแม่เมาะ : ในพื้นที่ตำบลท่าตอนก็มี ปัญหาเช่นกัน แต่เรามีมาตรการป้องกัน และบทลงโทษ โดยยึดถือ กฎระเบียบของชุมชนเป็นอันดับแรก บังคับใช้จริง ทำให้เห็นผล จริง เช่น กรณีวัยรุ่นทะเลาะวิวาท เมื่อเกิดเหตุ ทางผู้นำในหมู่บ้าน นั้น ๆ จะตั้งคณะกรรมการหมู่บ้าน สอบหาความจริง เมื่อพบว่า กระทำผิดจริงจะปรับตามกฎระเบียบหมู่บ้านที่ได้กำหนดไว้ เช่น บ้านห้วยป่าแซมที่มีเหตุดังกล่าว ก็ได้ปรับและทำเป็นตัวอย่างให้ หมู่บ้านข้างเคียงได้เห็น ปรับผู้ก่อเหตุคนละ 2000 บาท

สรุปกิจกรรม และมอบการบ้าน

นายนิคม ศิริสิงห์สังชัย ที่ปรึกษามูลนิธิปิดทองหลังพระฯ มอบการบ้านสำหรับผู้เข้าอบรม 2 ข้อ คือ 1. ให้คัดเลือกผู้เข้าอบรมที่มา ในรุ่นนี้ให้เหลือ 20 คน เพื่อมาฝึกปฏิบัติในหลักสูตรที่ 2 ระยะเวลา 5 วัน 4 คืน และ 2. เสนอโครงการแก้ไขปัญหาคความต้องการของหมู่บ้าน/ชุมชน โดยมีหลักเกณฑ์ในการเสนอโครงการคือ (1) เป็นปัญหาความต้องการของ ชุมชน (2) ใช้งบประมาณของ อปท.เป็นหลัก ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านแรงงาน (3) สถาบันปิดทองหลังพระฯ มีงบประมาณร่วมสมทบบางส่วน และ (4) สามารถดำเนินการแล้วเสร็จในงบประมาณของแต่ละปี ทั้งนี้ ไม่ใช่ว่าทุก อปท. จะเข้ามาเข้าอบรมหลักสูตรที่ 2 เพราะจะมีคณะกรรมการตรวจสอบไป ติดตามในพื้นที่ว่าหลังจากอบรมแล้ว มีความพร้อมตามโจทย์ที่ให้การบ้าน ไปหรือไม่ จากนั้นจึงจะแจ้งผลการคัดเลือกเข้าอบรมหลักสูตรที่ 2

สรุปและปิดการอบรม โดยนายนิคม ศิริสิงห์สังชัย

ที่ปรึกษามูลนิธิปิดทองหลังพระฯ

สิ่งที่ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้คือ กระบวนการที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน การเรียนรู้ประสบการณ์งานพัฒนา 4 ฐาน ซึ่งหัวใจสำคัญคือการพัฒนากระบวนการนี้ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่ ทำให้เห็น ได้ว่าหากไม่แก้ไขเรื่องเหล่านี้ ก็จะไม่สามารถพัฒนาได้ เมื่อท่านกลับไปแล้วขอให้ทบทวนขั้นตอน เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ซึ่งหลักสูตรนี้ ได้เรียนรู้แค่เข้าใจ ต่อไปจะเป็นกระบวนการเข้าถึง ซึ่งอยู่ในหลักสูตรที่สอง ท่านต้องกลับไปดูข้อมูลในพื้นที่และมาฝึกปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่ การเสนอโครงการได้

สิ่งที่ได้เรียนรู้การนำปรับใช้ในพื้นที่จากการอบรม

สิ่งที่ได้เรียนรู้จากฐานการเรียนรู้

1. การใช้แรงงานชาวบ้าน เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ซึ่งเป็นการปลูกฝังความรู้สึกเป็นเจ้าของให้ชาวบ้าน
2. การบริหารจัดการพื้นที่แบบองค์รวม เพื่อเกิดประโยชน์สูงสุด และมาตรการป้องกันไฟฟ้าในเขตป่าอนุรักษ์ หรือป่าต้นน้ำ
3. การสร้างกติกาการใช้น้ำ เพื่อการใช้น้ำอย่างเป็นธรรม และการบริหารจัดการน้ำโดยชุมชนเองอย่างยั่งยืนการวางแผนปรับภูมิทัศน์ในพื้นที่โครงการร้อยใจรักษ์
4. การใช้สารชีวภัณฑ์ เพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร
5. การใช้พื้นที่อย่างคุ้มค่า เช่น การ ปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อให้ได้ผลผลิตอย่างต่อเนื่อง อาทิ พืชระยะสั้น พืชระยะกลาง พืชระยะยาว
6. การทำกองทุนพัฒนาปศุสัตว์อย่างครบวงจร

การนำไปปรับใช้

1. นำความรู้ด้านปศุสัตว์ไปต่อยอด การพัฒนาปศุสัตว์ในชุมชน
2. นำระบบการจ่ายน้ำ แบบสปริงเกอร์หัวงูไปใช้ในแปลง การเกษตรไม้ผล เพื่อลดปริมาณการใช้น้ำเกินความจำเป็น
3. นำองค์ความรู้การปลูกไม้ยืนต้นตามความเหมาะสมของพื้นที่ ไปปรับใช้ในชุมชน
4. การบริหารจัดการพื้นที่อย่างเหมาะสมตามสภาพภูมิสังคม และมาตรการการดูแลไฟฟ้าไปปรับใช้ในชุมชน
5. การทำสารชีวภัณฑ์เพื่อใช้ในการเกษตร
6. เรียนรู้การเพิ่มผลผลิต โดยการใช้สารชีวภัณฑ์ เพื่อการเกษตร ที่ปลอดภัยและมีคุณภาพที่ดี
7. นำความรู้เรื่องการปลูกพืชหมุนเวียน เพื่อให้ได้ผลผลิตอย่างต่อเนื่องไปปรับใช้
8. นำวิธีการการเลี้ยงเป็ดไข่ ไปส่งเสริมให้มีการเลี้ยงเพื่อลดรายจ่ายในครัวเรือนของชุมชน

การประเมินความพึงพอใจขององค์การบริหารส่วนตำบลเชียงดาว				
ประเด็นประเมิน	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	ไม่ตอบ
เนื้อหาสาระวิชาเรียนในภาพรวม	92.45	5.66	-	1.89
ระยะเวลาตลอดหลักสูตร	88.68	9.43	-	1.89
ระยะเวลาในการเข้าฐานภาคปฏิบัติ	86.79	11.32	-	1.89
การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้	92.45	5.66	-	1.89
วิทยากรมีความรู้	94.34	3.77	-	1.89
สถานที่อบรม	96.23	1.89	-	1.89
สถานที่พัก	94.34	3.77	-	1.89
อาหารและเครื่องดื่ม	84.91	13.21	-	1.89

หมายเหตุ : มีผู้ส่งแบบประเมิน **53 คน** จากผู้เข้าร่วมทั้งหมด 64 คน

.....